

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 28 juni 2023 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de kosten van een spondylodese op niveau L4/5-S1 ondergaan in een ziekenhuis in Syrië.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker heeft rugklachten sinds hij op de fiets is aangereden door een auto. In verband hiermee zou hij in 2021 een operatie in Nederland (Catharina Eindhoven) ondergaan, maar deze operatie is uiteindelijk niet uitgevoerd. Verzoeker heeft aangegeven dat van de operatie is afgezien vanwege de taalbarrière. In een ongedateerd aanvraagformulier medische-specialistische zorg in het buitenland is vermeld: "Orthopeed en neurochirurg in NL durven niet te opereren. Neurochirurg/orthooped in Libanon kan klachten verhelpen." Het dossier bevat een verwijzing van een huisarts van 15 maart 2022 waarin als reden voor verwijzing is vermeld: "Indicatie voor operatie aan de rug." Bij brief van 27 augustus 2022 heeft verweerder de aanvraag voor een operatie in Libanon afgewezen, omdat de aanvraag niet volledig was en ontbrekende informatie niet was ontvangen. Verweerder had eerder gevraagd om het behandelplan met informatie over de voorgeschiedenis van verzoeker, de diagnose en de voorgestelde behandeling. Bij brief van 6 maart 2023 laat verweerder weten de aanvraag alsnog te hebben voorgelegd aan een medisch adviseur die van mening is dat op grond van de aanvraag niet duidelijk is of de indicatie voor de operatie in Nederland er nog steeds is ten tijde van de aanvraag in april 2022.

Verzoeker heeft op 5 juni 2022 een spondylodese op niveau L4/5-S1 ondergaan in Syrië en de declaratie hiervan ingediend bij verweerder. Volgens verzoeker was sprake van spoed en had hij geen toestemming van verweerder nodig voor deze operatie.

Verweerder heeft het verzoek tot vergoeding van de kosten van de operatie in Syrië afgewezen omdat vooraf geen machtiging is aangevraagd en gegeven. Als sprake is van spoed moet een verzekerde volgens de verzekeringsvoorwaarden bellen met de VGZ Alarmcentrale, dat is niet gebeurd.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, lid 1, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat de zorg moet voldoen aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.¹ Het criterium bepaalt of een specifieke behandeling behoort tot het verzekerde pakket. Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een verzekerde prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.² Dit betekent dat er een koppeling moet zijn tussen de zorgbehoefte (de medische indicatie) en de zorg die geleverd wordt. Het gaat derhalve om de vraag of in het individuele geval de verlangde zorg het aangewezen middel is om in het gezondheidstekort van de verzekerde te voorzien.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

De adviestaak van het Zorginstituut is beperkt tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het Zorginstituut geeft geen advies over de vraag of sprake was van spoed en of verzoeker toestemming nodig had van verweerder om voor een vergoeding van de kosten in aanmerking te komen.

Het dossier bevat een brief van een orthopeed van 11 mei 2021 waarin staat dat op een röntgenonderzoek van de lumbale wervelkolom zichtbaar is dat sprake is van spondylolisthesis niveau L5. In de richtlijndatabase van de Federatie Medisch Specialisten (FMS) staat beschreven dat hiervoor in sommige gevallen een operatieve ingreep nodig is. Bij patiënten met een symptomatische lumbale spondylolisthesis die niet goed reageren op conservatieve behandeling, wordt chirurgische decompressie gecombineerd met een geïstrumenteerde spondylodese aanbevolen.³

Het dossier bevat een verslag van de behandelend orthopeed in Syrië. Hierin staat: *"On clinical examination, he claimed to have back pain accompanied by numbness in his limbs."* Daarnaast staat er: *"A radiograph showed budge [bulge] between the fifth lumbar vertebra and first sacral with a disc between the fourth and fifth vertebrae."* Conform de situatie uit 2021 is sprake van spondylolisthesis op niveau L5, maar nu met neurologische uitval. (Uit de brief van de Nederlandse orthopeed van 11 mei 2021 valt op te maken dat toen geen sprake was van neurologische uitval.) In de Nederlandse behandelrichtlijnen staat: "Patiënten die zich presenteren met sensibele stoornissen, spierzwakte of mictiestoornissen hebben grote kans op verdere neurologische achteruitgang zonder chirurgische interventie." De behandelaar in Syrië heeft vervolgens een spondylodese verricht, conform het advies in de Nederlandse richtlijnen: decompressie met stabilisatie.³

¹ Art. 2.1 lid 2 Bzv

² Art. 2.1 lid 3 Bzv

³ https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/geinstrumenteerde_spinaalchirurgie/indicatiestelling_bij_spinaalchirurgie/indicatie_spinaalchirurgie_spondylolisthesis.html

Uit de geleverde stukken valt dus op te maken dat de in Nederland gestelde behandelindicatie (2021) er nog steeds ligt op het moment dat verzoeker de spondylodese ondergaat (2022).

Conclusie

Verzoeker had een behandelindicatie voor spondylodese op het moment dat hij de behandeling onderging.

Advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende: Een spondylodese is verzekerde zorg bij de indicatie van verzoeker. Verzoeker was redelijkerwijs aangewezen op de deze behandeling.